

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการและการมีส่วนร่วมของผู้ฟังวิทยุชุมชน จังหวัดหนองบัวลำภู” ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) การบริหารจัดการวิทยุชุมชน อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู 2) ปัญหาและอุปสรรคการบริหารจัดการวิทยุชุมชน อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู 3) ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ฟังรายการวิทยุชุมชน อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู และ 4) เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการวิทยุชุมชน อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู โดยใช้กรอบแนวคิดเรื่องปรัชญาของวิทยุชุมชนประชาชนเข้าถึงโดยง่าย ประชาชนมีส่วนร่วมในรูปแบบต่างๆ ประชาชนมีการบริหารด้วยตนเอง แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับวิทยุชุมชน การมีส่วนร่วมของชุมชน การบริหารจัดการ เพื่อพิจารณาถึงแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการและการมีส่วนร่วมของผู้ฟังวิทยุชุมชน จังหวัดหนองบัวลำภู โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

1.1 ผู้บริหารงานวิทยุชุมชน จำนวน 4 คน คือ หัวหน้าสถานี หรือหัวหน้าจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชน ซึ่งมีหน้าที่ในการบริหารจัดการวิทยุชุมชนในอำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู จาก 4 สถานี คือ (1) สถานีวิทยุชุมชน แซบเรดีโอ (บ้านคอนน้อย) (2) สถานีวิทยุชุมชนเพื่อการศึกษาโรงเรียนหนองบัวพิทยาคาร (3) สถานีวิทยุชุมชนรั้วเสมาครุฑามเรดีโอ (บ้านซ้องโป้) (4) สถานีวิทยุชุมชน เพื่อการศึกษา R – Radio วิทยาลัยเทคนิคหนองบัวลำภู

1.2 ผู้ปฏิบัติงานวิทยุชุมชน จำนวน 26 คน คือ ผู้ปฏิบัติงานประจำในวิทยุชุมชน หรือจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชน ด้านรายการ ด้านเทคนิค และด้านธุรการในสถานีวิทยุชุมชน อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู คือ (1) สถานีวิทยุชุมชน แซบเรดีโอ (บ้านคอนน้อย) จำนวน 7 คน (2) สถานีวิทยุชุมชนเพื่อการศึกษาโรงเรียนหนองบัวพิทยาคาร จำนวน 7 คน (3) สถานีวิทยุชุมชนรั้วเสมาครุฑามเรดีโอ (บ้านซ้องโป้) จำนวน 6 คน (4) สถานีวิทยุชุมชน เพื่อการศึกษา R – Radio วิทยาลัยเทคนิคหนองบัวลำภู จำนวน 6 คน โดยคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจงโดยพิจารณาจากบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานีไม่ต่ำกว่า 1 ปี และเป็นบุคคลที่สามารถให้ข้อมูลได้เป็นอย่างดี

2. แหล่งข้อมูล

การวิจัยนี้ เป็นการศึกษาถึงแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการและการมีส่วนร่วมของผู้ฟังวิทยุชุมชน จังหวัดหนองบัวลำภู จึงต้องใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการวิเคราะห์เอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) โดยมีแหล่งข้อมูลดังนี้

2.1 แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร ได้แก่ เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง หนังสือ คู่มือประกอบการบรรยาย รายงานการศึกษา/สำรวจบทความทางวิชาการ เอกสารส่วนบุคคล ระบบสารสนเทศทางคอมพิวเตอร์

2.2 แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล ได้แก่ ผู้บริหารวิทยุชุมชน จำนวน 4 คนและ ผู้ปฏิบัติงานวิทยุชุมชน จำนวน 26 คน รวมเป็น 30 คน จากวิทยุชุมชนในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู จำนวน 4 สถานี คือ (1) สถานีวิทยุชุมชน แชนเนลไอ (บ้านดอนน้อย) (2) สถานีวิทยุชุมชนเพื่อการศึกษาโรงเรียนหนองบัวพิทยาคาร (3) สถานีวิทยุชุมชนร่วมสามัคคีแชนเนลไอ (บ้านช่องโป้) (4) สถานีวิทยุชุมชน เพื่อการศึกษา R – Radio วิทยาลัยเทคนิคหนองบัวลำภู

3. ขั้นตอนและการดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ เป็นการศึกษาแนวทางการพัฒนาบริหารจัดการและการมีส่วนร่วมของผู้ฟังวิทยุชุมชน จังหวัดหนองบัวลำภู จึงต้องสืบค้นข้อมูลประเภทเอกสารที่เกี่ยวข้องกับวิทยุชุมชน จากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง หนังสือ คู่มือประกอบการบรรยาย รายงานการศึกษา/สำรวจบทความทางวิชาการ เอกสารส่วนบุคคล ผังรายการและอาศัยแหล่งข้อมูลประเภทบุคคลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารวิทยุชุมชน และผู้ปฏิบัติงานวิทยุชุมชน ฉะนั้น จึงมีขั้นตอนที่ต้องดำเนินการ ดังนี้

ขั้นตอนแรก การวิเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และศึกษาเกี่ยวกับวิทยุชุมชนในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู เพื่อให้ได้ข้อมูลเบื้องต้นที่จะนำไปสู่การสร้างแบบสัมภาษณ์

ขั้นตอนที่สอง การสัมภาษณ์ผู้บริหารวิทยุชุมชน และผู้ปฏิบัติงานวิทยุชุมชน แล้วนำผลการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ และสรุปผล

ขั้นตอนที่สาม การสังเคราะห์ข้อมูล โดยนำข้อมูลที่ได้รับทั้งหมดมาสังเคราะห์ และนำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการวิทยุชุมชนจังหวัดหนองบัวลำภู

4. เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 2 ชุด คือ

ชุดที่ 1 แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้บริหารวิทยุชุมชน โดยแบ่งออกเป็น 5 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2 การบริหารจัดการวิทยุชุมชน

ส่วนที่ 3 ปัญหาอุปสรรคการบริหารจัดการวิทยุชุมชน

ส่วนที่ 4 การมีส่วนร่วมของประชาชนในวิทยุชุมชน

ส่วนที่ 5 แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการวิทยุชุมชน

ชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้ปฏิบัติงานวิทยุชุมชน โดยแบ่งออกเป็น 5 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2 การบริหารจัดการวิทยุชุมชน

ส่วนที่ 3 ปัญหาอุปสรรคการบริหารจัดการวิทยุชุมชน

ส่วนที่ 4 การมีส่วนร่วมของประชาชนในวิทยุชุมชน

ส่วนที่ 5 แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการวิทยุชุมชน

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานีและผู้ปฏิบัติการสถานี และขอเอกสารที่เกี่ยวข้องกับสถานี จากนั้นจึงนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์และสรุปผล โดยสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูล ณ สถานีวิทยุชุมชน แซบเรดิโอ (บ้านคอนน้อย) สถานีวิทยุชุมชน เพื่อการศึกษาโรงเรียนหนองบัวพิทยาคาร สถานีวิทยุชุมชน รุ่งเสมาครุฑามเรดิโอ (บ้านช่องโป้) และสถานีวิทยุชุมชน เพื่อการศึกษา R – Radio วิทยาลัยเทคนิคหนองบัวลำภู

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้ นำข้อมูลจากเอกสารและการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)